

SHRnutí

Snížení neúspěchu ve vzdělávání se vyplatí společnosti i jednotlivci. Může rovněž přispět k hospodářskému růstu a rozvoji společnosti. Obecně platí, že systémy, které si v rámci OECD vedou nejlépe, jsou ty, které dokážou propojit rovnost ve vzdělávání s kvalitou. Rovnost ve vzdělávání znamená, že osobní a společenské okolnosti, jako je pohlaví, etnický původ či rodinné zázemí, nepředstavují překážky při dosahování vzdělávacího potenciálu (spravedlnost), a že všichni jednotlivci získají alespoň základní minimální úroveň dovedností (inkluze). V takových vzdělávacích systémech dostane velká většina žáků příležitost získat velmi kvalitní dovednosti bez ohledu na osobní nebo sociálně-ekonomické okolnosti.

Země OECD čelí problému neúspěchu žáků ve školách a jejich předčasnému odchodu ze škol

Téměř jeden z každých pěti žáků v zemích OECD nedosáhne základní minimální úroveň dovedností, které mu mají umožnit fungovat v dnešní společnosti (tato skutečnost ukazuje na nedostatek inkluze). U žáků s horším sociálně-ekonomickým zázemím existuje dvakrát vyšší pravděpodobnost, že si povedou hůře než ostatní, z čehož plyne, že osobní nebo sociální okolnosti představují překážky při naplňování vlastního vzdělávacího potenciálu (tato skutečnost ukazuje na nedostatek spravedlnosti). Nedostatek spravedlnosti a inkluze podněcuje neúspěch žáků ve škole, nejviditelnějším důsledkem čehož je předčasný odchod ze školy – průměrně 20 % mladých lidí opouští školu před dokončením úplného středního vzdělání.

Zlepšení rovnosti ve vzdělávání a snížení neúspěchu žáků ve školách se vyplácí

Hospodářské a sociální náklady na neúspěch ve vzdělávání jsou vysoké, zatímco úspěšné dokončení úplného středního vzdělání zajišťuje jednotlivcům lepší zaměstnání a vyhlídky na zdravější životní styl. Výsledkem jsou pak jejich vyšší příspěvky do veřejných rozpočtů prostřednictvím vyšších daní z příjmu. Vzdělanější lidé přispívají k demokratičtějším společnostem a udržitelným ekonomikám a jsou méně závislí na státní pomoci a méně zranitelní při hospodářských otřesech. Společnosti disponující jedinci s lepšími dovednostmi jsou nejlépe připraveny reagovat na stávající i budoucí potenciální krize. Proto jsou investice do předškolního, základního a středního vzdělávání pro všechny, a pro děti ze znevýhodněného prostředí zejména, spravedlivé a ekonomicky efektivní.

Politiky vyžadují investice do žáků od předškolního věku až po vyšší střední vzdělání

Na cestě k hospodářskému oživení se vzdělání stalo hlavní součástí strategií zaměřených na růst v zemích OECD. Má-li být dosaženo dlouhodobé efektivity, zlepšení ve vzdělávání musí umožnit všem žákům včasný přístup ke kvalitnímu vzdělávání, aby zůstali v systému přinejmenším do ukončení úplného středního vzdělání a aby získali dovednosti a znalosti, které budou potřebovat pro efektivní integraci do společnosti a na trhu práce.

Pro vlády je jednou z nejefektivnějších vzdělávacích strategií investování do vzdělávání od předškolní úrovně až po vyšší střední vzdělání. Vlády mohou zabránit neúspěchu žáků ve školách a snížit předčasné odchody žáků ze škol, využijí-li paralelně dvou přístupů: na úrovni systému je třeba eliminovat praktiky, které brání rovným příležitostem ke vzdělávání, a zároveň se musí zaměřit na znevýhodněné školy vykazující jasné nedostatky ve vzdělávání. Nicméně k zajištění úspěchu je třeba propojit vzdělávací politiky s ostatními politikami vlády, jako je podpora bydlení a sociální politika.